

Υμνογραφικά στιγμιότυπα για τη Σύλληψη της Αγίας Άννας (Γεώργιος Ζαραβέλας, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

ς, κοσμεείται
του σχεδίου
λλη από την
τον Ιωακείμ
αστό τρόπο

θεομητορική εορτή της Σύλληψεως δεν μπορεί να εξεταστεί πέρα και έξω από τα κοσμοσωτήρια γεγονότα, τα οποία σχεδίασε ο Κύριος για την αναμόρφωση του ανθρώπου στην αυθεντική, προπρωτική πραγματικότητά του. Εάν η αρχή της πραγμάτωσης του σχεδίου του Θεού είναι η ημέρα του Ευαγγελισμού, οπότε ο άσαρκος Λόγος με την επενέργεια του Αγίου Πνεύματος λαμβάνει υλική υπόσταση στην κοιλία της Θεοτόκου, τότε η Σύλληψη της αγίας Άννας είναι η αρχή της προετοιμασίας του.

Ο Ιωακείμ και η Άννα ήταν άτεκνοι, γεγονός που τους προκαλούσε οδύνη και όνειδος, αφού η στειρότητα ενός ζευγαριού ήταν ντροπιαστική και κατακριτέα από τον κοινωνικό περίγυρο της εποχής. Η αληθινή πίστη, όμως, του ζεύγους προς τον Θεό, σε συνδυασμό με τις ολόθερμες προσευχές τους προς Εκείνον και την ανιδιοτελή αγάπη, την οποία έτρεφε ο ένας για τον άλλον, ήταν τα θεμελιώδη κριτήρια, ώστε να επιλεγούν ως γονείς του σεμνότερου και ιερότερου προσώπου που ανέδειξε ανά τους αιώνες η ανθρωπότητα, της Παρθένου Μαρίας.

Η υμνογραφία της Εκκλησίας προσεγγίζει το γεγονός της Σύλληψης με μοναδικό τρόπο. Θεμελιώδες σημείο, γύρω από το οποίο περιστρέφονται όλες οι υμνογραφικές περιγραφές είναι η διασύνδεση της εορτής της Σύλληψης με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και τη σάρκωση του Θεού Λόγου. Το σχήμα αυτό είναι ιδιαίτερα φανερό στο Απολυτίκιο της εορτής. Ο υμνωδός φέρνει προ των οφθαλμών μας τη διάλυση των δεσμών της ατεκνίας, από τα οποία υπέφερε το ζεύγος των προπατόρων, εντάσσοντας το γεγονός όχι στο ιστορικό παρελθόν, αλλά στο διαρκές παρόν του λειτουργικού χρόνου, όπου παρελθόν, παρόν και μέλλον ενοποιούνται, με κοινή αναφορά τα Έσχατα. Το τροπάριο συνεχίζει με την παρουσίαση της υπερφυσικής καταγωγής του Ιησού, κατά την ανθρωπότητά του, από τον Ιωακείμ και την Άννα, διαμέσου της Θεοτόκου. Το απολυτίκιο συνδέει άμεσα την παρούσα εορτή με εκείνη του Ευαγγελισμού, αφού καταλήγει με την προσφώνηση του αγγέλου προς την Παρθένο: «Χαίρε Κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου».

Η θεομητορική εορτή της Σύλληψης της αγίας Άννας λαμβάνει ιδιαίτερο περιεχόμενο στον Οίκο, δηλαδή το τροπάριο που ακολουθεί το Κοντάκιο της εορτής, αμέσως μετά την έκτη ωδή του κανόνα της ακολουθίας του Όρθρου. Στο τροπάριο αυτό δεν μιλά ο υμνωδός, αλλά παρουσιάζει την ίδια την αγία Άννα να δέεται προς τον Κύριο. Η αγία προσεύχεται στον Θεό, θυμίζοντάς του δύο ανάλογα περιστατικά στειρότητας από την Παλαιά Διαθήκη, στα οποία η θεία παρέμβαση έδρασε καταλυτικά και με θαυματουργικό τρόπο επέφερε την τεκνογονία.

Το πρώτο περιστατικό έχει αναφορά στη Σάρρα, τη σύζυγο του πατριάρχη Αβραάμ, η οποία, αν και ήταν στείρα, κατάφερε με τη χάρη του Θεού να γεννήσει τον Ισαάκ

και, μάλιστα, σε προχωρημένη ηλικία. Το δεύτερο περιστατικό αναφέρεται στην Άννα, τη μητέρα του προφήτη Σαμουήλ, η οποία με τον ίδιο τρόπο ξεπέρασε τους νόμους της ανθρώπινης φύσης και γέννησε υιό. Η αγία Άννα, αφού πρώτα θυμίζει στο Θεό τα δύο γεγονότα, τον ικετεύει πολύ θερμά να εκπληρώσει το αίτημά της. Ο υμνωδός παρουσιάζει τον Κύριο να ευεργετεί την γηραλέα στείρα και να της χαρίζει αυτό που επιθυμεί, έκβαση που τη γεμίζει με χαρά, καθώς συνέλαβε και θα φέρει στον κόσμο εκείνη, που κυοφόρησε και γέννησε τον Υιό και Λόγο του Θεού, ξεπερνώντας τα όρια της ανθρώπινης λογικής.

Ο υμνωδός της ακολουθίας της ημέρας καλεί όλη την λογική κτίση, από τη δημιουργία και εξής, να μοιραστεί το αίσθημα χαράς, το οποίο κατέλαβε την προμήτορα του Χριστού Άννα, όταν πληροφορήθηκε ότι θα γεννήσει τέκνο. Στα τροπάρια των αίνων προσκαλεί σε έκφραση αγαλλίασης όλη την πλάση. Στο πρώτο τροπάριο παρηγορεί τον Αδάμ και την Εύα να παραμερίσουν κάθε αίσθημα λύπης, αφού η Άννα θα γεννήσει την μητέρα Εκείνου που θα φέρει ξανά τη χαρά, αποκαθιστώντας την αστοχία της προπατορικής παρακοής. Στο δεύτερο τροπάριο, ο υμνογράφος παρακινεί τον Αβραάμ και όλους τους πατριάρχες της παλαιάς Διαθήκης να συνεορτάσουν μαζί του, γιατί η Μητέρα του Θεού θα αναδειχθεί από τη δική τους γενιά. Στο τρίτο τροπάριο χαιρετίζει τον Ιωακείμ και την Άννα, οι οποίοι θα φέρουν στον κόσμο την πηγή, από την οποία θα αναβλύσει η χαρά και η σωτηρία, δηλαδή ο Χριστός. Στο τέταρτο τροπάριο, ο συνθέτης του ύμνου δείχνει στους προφήτες, ότι μέσα από τον καρπό της κοιλίας της Άννας θα εκπληρωθούν όλες οι προφητείες τους. Στα δύο τελευταία τροπάρια η χαρά και η αγαλλίαση μεταβάλλονται από προσωπικό σε οικουμενικό συναίσθημα, αφού καλείται κάθε φυλή της γης, ως τα πέρατα του κόσμου, να ευφρανθεί με την προκείμενη εορτή, αφού από την γαστέρα της Άννας δεν θα γεννηθεί ένα απλό τέκνο, αλλά η μητέρα του Λυτρωτή.

Η χαρά είναι το βασικό συναίσθημα, το οποίο διαπνέει ολόκληρη την υμνογραφία της ημέρας. Η χαρά του Ιωακείμ και της Άννας έρχεται σαν γνήσιο απότοκο της εκπλήρωσης του αιτήματός τους, το οποίο με τόσο κόπο, αλλά με αληθινή πίστη στον Θεό και με τη χάρη Του έφεραν σε πέρας. Η Σύλληψη, όμως, της Θεοτόκου στην κοιλία της Άννας δεν είναι γεγονός «οικογενειακής χαράς», αλλά προξενεί πανανθρώπινη ανακούφιση και αναγεννά τις αμαυρωμένες μαζί με το κατ' εικόνα ελπίδες για την επανεκκίνηση της πορείας προς την ομοίωση στον Θεό, μέσα από τον τόκο της Άννας, ο οποίος θα ανατείλει για την ανθρωπότητα τον απολυτρωτικό Ήλιο της Δικαιοσύνης, τον Χριστό.